

TRUYỆN ÔNG DÀI, ÔNG CỘC HAY SỰ TÍCH SÔNG KỲ CÙNG

NỘI DUNG TRUYỆN ÔNG DÀI, ÔNG CỘC HAY SỰ TÍCH SÔNG KỲ CÙNG

Ngày xưa, ở vùng sông Tranh thuộc về tỉnh Đông có hai vợ chồng một nhà nọ, gia tư cũng vào hạng khá, nhưng tuổi già mà chưa có con.

Thường ngày họ cầu trời có một đứa con cho vui tuổi già. Một hôm trong khi ra đồng phát ruộng, người chồng nhặt được hai quả trứng to bằng nắm tay, bèn đưa cho vợ xem. Xem xong, chồng định vứt đi, nhưng người vợ ngăn lại:

– Đừng vứt, cứ để cho nó nở xem thử con gì.

Bèn đưa về bỏ vào vò đặt bên cạnh bếp. Chỉ trong mấy ngày, trứng nở thành một cặp rắn nhỏ trên đầu có mào đỏ rất xinh. Thấy vậy, người chồng định đánh chết, nhưng vợ ngăn lại:

– Đừng đánh tội nghiệp. Cứ để mặc tôi, tôi nuôi chúng làm con.

Hai con rắn rất khôn, từ đó quấn quít với người, đi đâu cũng đi theo. Chúng chóng lớn, mới bằng chiếc đũa, chẳng bao lâu đã to bằng ngón tay. Một hôm người chồng cuốc vườn, cặp rắn bò theo sát nút để kiếm cái ăn trong đất mới lật. Vô tình một nhát cuốc bỏ xuống làm đứt đuôi một con. Con rắn quằn quại. Người vợ kêu lên:

– Chà, tội nghiệp! Mày cứ quấn bên chân ông lão làm gì cho khổ thân thế này!. Từ đó con rắn bị đứt đuôi ngày một trở nên hung dữ hơn con kia.

Hai con càng lớn càng ăn khỏe. Chúng thường bò vào chuồng gà các nhà lân cận tìm bắt gà con. Bị xóm giềng chửi bới luôn canh, một hôm chồng bảo vợ:

– Thôi! Ta đem thả chúng xuống sông cho chúng kiếm ăn, kéo để lại có ngày mang họa.

Hai vợ chồng bèn mang cặp rắn đến bờ sông thả xuống và nói:

– Bớ các con! Các con hãy ở đây tự kiếm lấy cái nuôi thân, đừng có trở về, bố mẹ không đủ sức nuôi các con nữa!

Cặp rắn vừa thả xuống nước, lập tức sóng gió nổi lên ầm ầm, các loài thủy tộc ở các nơi về tụ hội bơi lượn đông đảo. Hai vợ chồng rất kinh ngạc. Đêm lại, chúng về báo mộng cho họ biết là chúng đã được vua Thủy cho cai quản khu vực sông Tranh.

Từ đó hai con rắn làm oai làm phúc suốt cả một khúc sông rộng. Người ta lập đền thờ chúng bên sông, gọi chúng là Đức ông tuần Tranh, cũng gọi là Ông Dài, ông Cộc. Tuy mọi thứ cần dùng đã có bộ hạ cung đốn đầy đủ, nhưng chúng vẫn thỉnh thoảng bắt súc vật và người qua lại trên sông. Duy ông Cộc bản tính dữ tợn, ngày một trở nên ngang ngược,

lại tỏ ra hiếu sắc. Thuyền bè đi qua đó, nó thường xoáy nước nổi sóng dữ dội làm cho bị đắm để bắt người lấy của. Mỗi lần nghe tin có xảy ra tai nạn, hai vợ chồng bố mẹ nuôi ông Dài ông Cộc vẫn thường ra bờ sông hết lời van vái con, để mong chúng đỡ phá phách. Chúng cũng có nghe, nhưng rồi chúng nào vẫn tật ấy.

o O o

Một hôm, có hai vợ chồng một người họ Trịnh có việc đi thuyền qua đây đỗ lại. Người vợ là Dương thị vốn người xinh đẹp làm cho ông Cộc mê mẩn. Đêm lại, bỗng dung từ dưới nước có hai người con gái bước lên thuyền, mỗi người đầu đội một mâm lễ vật. Chúng đặt mâm xuống trước mặt anh học trò và nói:

– Đây là lễ vật của ông Cộc. Đức ông chẳng bao giờ hạ mình làm những việc như thế này, nhưng chỉ muốn nhà thầy vui lòng nhường lại chỗ cho người vợ.

Người học trò chưa bao giờ nghe có chuyện trắng trợn thế ấy, bèn quát:

– Về báo với đức ông chúng mày hãy mau mau bỏ thói ngang ngược. Ta là người đọc sách thánh hiền, không bao giờ ta lại sợ loài quỷ quái.

Chưa dứt lời đã không thấy hai người con gái đâu nữa. Người học trò tuy nói cứng, nhưng vốn từng nghe những câu chuyện về ông Dài, ông Cộc nên cũng có ý sợ. Bèn bảo vợ cầm lấy tay nải rồi cả hai từ giã chủ thuyền bước lên bờ. Nhưng không kịp nữa rồi. Ông Cộc đã nói là làm. Thấy con mồi đã lên bộ, ông bèn đuổi theo, hóa làm một trận mưa bão kinh khủng làm cho họ không thể tiếp tục đi được. Người học trò đành đưa vợ vào trú ở một ngôi đền gần đó. Mưa bão kéo dài suốt đêm. Sáng dậy bão tạnh, người học trò tỉnh dậy đã thấy vợ mình biến đi đâu mất. Anh theo dấu đến bờ sông chỉ còn thấy quần áo của vợ trút bỏ lại đó.

Đau xót vì mất người vợ yêu, anh chàng học Trịnh bèn đi lang thang khắp nơi tìm cách trả thù. Trải qua bao nhiêu ngày tháng. Một hôm qua một cái chợ, anh bỗng gặp một ông thầy bói hình dung cổ quái đang ngồi đón khách. Anh ngồi xuống xin một quẻ về gia sự. Thầy bói gieo quẻ, nói:

– Nhà ngươi đang có sự lo buồn.

Anh đáp lời:

– Xin thầy cứ cho biết.

– Vợ nhà ngươi bị một kẻ có quyền cướp mất.

– Chịu thầy. Xin cho biết vợ tôi hiện nay ở đâu? và có cách gì cứu được vợ tôi không?

– Không giấu gì nhà ngươi, ta vốn là Bạch Long hầu vốn có phận sự làm mưa ở vùng này. Thấy việc tác quái, ta muốn giúp nhà ngươi trả được mối thù. Ta đợi nhà ngươi ở

đây đã lâu. Kẻ kia tuy quyền thế nhưng không thể làm loạn chính pháp. Vậy nhà ngươi hãy theo ta. Trước hết hãy dò tìm tung tích vợ ngươi để nắm được chứng cứ đầy đủ.

Người học trò tưởng không còn gì mừng hơn thế nữa, bèn sụp lạy Bạch Long hầu, rồi bước theo bèn gót. Đến bờ biển, Bạch Long hầu bảo anh nhắm mắt, đoạn rẽ nước đưa anh đi mãi, đi mãi đến một hòn đảo xa tít ngoài biển Đông. Sáng hôm sau, ông hỏi:

– Ngươi có mang theo vật gì của vợ để nàng làm tin không?

Người học trò đáp: – “Có.” – Nói rồi đưa ra một cành thoa của vợ. Bạch Long hầu cầm lấy đi ngay. Chỉ hai hôm sau, ông đã về kể cho chàng nghe tất cả mọi việc và nói:

– Vợ ngươi vẫn một lòng một dạ với người. Đó là một người thủy chung. Vậy mai đây ta sẽ đưa nhà ngươi đến triều đình đánh trống “đăng văn”, khi đưa nàng ra đối chất, tự nàng sẽ tố cáo kẻ thù. Nhưng ngươi cũng phải viết sẵn một lá đơn kiện mới được.

Chưa đầy ba ngày, vụ kiện của người học trò đã xử xong. Ông Cộc không ngờ Dương thị lại vạch tội hấn trước tòa án vua Thủy, tuy rằng nàng đã sinh với hấn một đứa con. Vua Thủy khi thấy chứng cứ sờ sờ về hành động gian ác của bộ hạ mình thì ùng ùng nổi giận. Vua thét:

– Hãy bắt nó đày đi thật xa cho đến tận cùng của đất nước!

Dương thị được đưa trở về cõi trần với họ Trịnh, hai vợ chồng lại đoàn tụ. Còn đứa bé do Dương thị đẻ ra với ông Cộc thì giao cho ông Cộc nuôi.

Ngày ông Cộc đi đày, tôm cá rần rết náo động cả một khúc sông Tranh. Quân lính áp giải ông Cộc ra biển rồi đi ngược lên phía bắc. Trái đã nhiều ngày, một hôm họ đến một vùng nhìn vào thấy rừng cây mịt mù, không hề có khói lửa. Ông Cộc hỏi một số người địa phương:

– Đây là đâu?

Họ đáp:

– Nơi đây đã sắp đến địa phận nước Việt rồi. Đi qua nữa là sang nước khác.

Ông Cộc bảo quân lính áp giải:

– Vậy là đã đến chốn kỳ cùng rồi đó. Theo lệnh nhà vua, ta sẽ ở đây.

Cả đoàn bấy giờ rẽ sóng kéo vào cửa sông. Nhưng ở khúc sông này từ lâu vốn có một con luồng luồng trấn trị. Hấn rất không muốn chia sẻ quyền hành với kẻ mới đến. Cho nên khi thấy ông Cộc tới, lập tức một cuộc giao phong diễn ra dữ dội từ cửa sông vào cho đến thượng nguồn. Nước bắn tung tóe, tôm cá chết như rạ. Hai bên bờ lở sụp, sinh mệnh tài sản của dân ven sông bị thiệt hại rất nhiều. Hai bên đánh nhau mấy ngày không phân thua được. Ông Cộc bị thương tích đầy người, nhưng thần luồng cũng bị toạc da chảy

máu và bị đứt mắt một bên tai. Thấy thế, những quân lính áp giải vội chạy về báo cho vua Thủy biết. Cuối cùng việc lại đưa đến tòa án cho vua Thủy. Vua bắt hai bên phải chia đôi khu vực, định lại ranh giới rõ ràng, và từ nay về sau không được xâm lấn của nhau. Ông Cộc bèn cho đưa một tảng đá lớn như hình một cái đầu đặt ở ven sông. Bên phía thường luồng cũng làm phép hiện ra một cái chuông úp ở bờ bên này làm giới hạn.

Nhưng thần thường luồng vẫn chưa hết giận, vì cho rằng bổng tự dung vô cớ bị chia sẻ quyền hành là do ông Cộc mà ra. Bởi vậy thường luồng ta thỉnh thoảng lại gây sự đánh nhau với ông Cộc. Dân chúng hai bên bờ sông mỗi lần nghe tiếng chuông, tiếng nước sôi động ầm ầm thì biết rằng sẽ có cuộc giao tranh kịch liệt. Về sau vua Thủy giận thường luồng “bất tuân thượng lệnh”, bèn sai quân kéo tới bắt sống, xích lại, giao cho thần Núi địa phương canh giữ, còn ông Cộc từ đấy được cai quản cả hai khu vực.

Ngày nay, bên bờ nam sông Kỳ Cùng, chỗ chân cầu tỉnh lỵ Lạng Sơn còn có một hòn đá lớn như hình cái đầu. Còn bờ bên kia, trong một ngôi chùa cổ còn có cái chuông bị xích, nhưng đã đứt mắt một bên tai. Người ta nói cái đầu bằng đá là do ông Cộc đặt làm mốc, còn cái chuông là hiện thân của thường luồng bị thần Núi xích tại đây. Cái tên sông Kỳ Cùng cũng xuất phát từ cuộc đày ải ông Cộc mà có.

Đọc thêm những truyện cổ tích hay khác:

- [Nàng bò tót](#)
- [Truyện sự tích đèo Phạt tử](#)

[Đọc truyện cổ tích Việt Nam hay nhất](#)